

АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ОПТИМАЛЬНИХ УМОВ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДИЗАЙНЕРІВ ІНТЕР'ЄРУ

Антоненко Ігор Володимирович,

старший викладач

Київський національний університет технологій та дизайну

м. Київ, Україна

Вступ./Introduction. Дизайнерська освіта спирається на принципи дизайн-студії (творчої майстерні) як на стрижні та точці збору всіх знань і навичок у сфері дизайну. Дизайнерська (архітектурна) освіта, заснована на моделі «наставник-учень», є домінуючою у традиційній освіті. Водночас у дизайнерських професіях термін «студія» («майстерня») тлумачиться досить вільно: і як опис фізичного простору, і як спосіб взаємодії (педагогічна стратегія).

Сучасна навчальна студія принципово не відрізняється від студії Французької Королівської Академії або Школи образотворчих мистецтв ХІХ ст. Її педагогічний зміст полягає у способі подачі матеріалу, прагненні створити середовище, в якому студенти працюють над проєктами, які корегують викладачі у вигляді індивідуальних відгуків. Навчання переважно відбувається через діалог, який поліпшує розуміння матеріалу.

Мета роботи./Aim. Метою дослідження є встановлення особливостей студійного підходу, порівняно з іншими методами подачі навчального матеріалу. Завданнями є визначення відповідних можливостей для впровадження нових технологій, а також розробка методологічної основи оцінювання результатів нових досліджень та експериментів у процесі викладання творчих дисциплін.

Матеріали та методи./Materials and methods. Використані методи системного аналізу світового досвіду викладання творчих дисциплін у сфері дизайну; узагальнення отриманих знань у результаті аналізу досвіду викладання та літературних джерел із заданої тематики дослідження.

Результати та обговорення./Results and discussion. Студії дизайну загалом схожі. Заняття проводить спеціаліст, кількість студентів варіює від 12 до 20. Заняття звичайно відбуваються двічі на тиждень і тривають кілька годин. Студенти створюють конкретний артефакт на задану тему. Процес, а головне результат проєктування в умовах студії або майстерні являють собою основу для кінцевої атестації. Семестр навчання зазвичай завершується публічною презентацією дизайн-проєкту, який критично оцінює або наставник або авторитетне журі з кількох спеціалістів.

Для атмосфери студії характерна відсутність формальностей. Меблі не корпусні (як у звичайних аудиторіях), а мобільні або трансформуються. Тут організовані робочі місця для малювання, креслення, виготовлення моделей. Крім того, відведено місце для попереднього перегляду робіт та оцінювання проєктів. Гнучка педагогіка підтримується гнучкою структурою простору.

Задумана вільна просторова організація є продовженням пластичності самого процесу проєктування, в якому відсутні однозначні відповіді. Поки відбувається процес створення дизайн-проєкту (спочатку лінійний, з циклами, що періодично повторюються), не прийнято поспішати з висновками. Важливою особливістю дизайну є те, що «вивчення не може бути зумовлене навчанням». Такий студійний підхід освіти припускає невизначеність, інтуїтивні осяяння, чуттєву прозорливість і навіть випадковість. Це природно для творчої освіти, де висновки та рішення зазвичай навмисно неповні.

Переваги студійного режиму

Студійний формат має цілу низку позитивних сторін. Часто можна бачити, що вони збігаються з традиційно визнаними передовими практиками у вищій освіті. Студії дизайну не властивий поверхневий підхід у навчанні та шаблони у методах оцінювання. Тут вітається глибина занурення у матеріал, в якому учень свідомо прагне осягнути навчальний матеріал. Діяльність студії спрямована на розвиток креативності, стимулювання аналітичного мислення, формування творчої філософії студентів.

При оцінюванні робіт береться до уваги теза, відповідно до якої "сене

створюється тим, хто навчається". Цей конструктивістський підхід до освіти та навчання активізує схильність до самостійної праці.

Різноманітний та пластичний принцип студійного підходу містить три важливі напрямки:

- теоретичне вивчення дизайну (розвиток знань);
- практичне навчання дизайну (розвиток та застосування навичок);
- навчання для того, щоб стати дизайнером (трансформуюча педагогіка, спрямована на зміну самої особистості).

Студія створює середовище, яке полегшує всі ці навчальні складові, втілюючи теорію «викладання для створення можливостей навчання». Існує можливість визнаним авторитетам працювати «спільно та одночасно з учнями щоб допомогти їм змінити глибину засвоєння матеріалу».

Недоліки студійного режиму

Хоча в світі існує схожість у навчальних програмах підготовки дизайнерів, педагоги часто їх адаптують під себе. Це призводить до виникнення розбіжностей у викладанні. Усе частішими стають випадки відсутності обговорення серед викладачів майстерень та звуження наукових досліджень феномену навчання у студіях дизайну.

Коли починається навчання, передбачається, що воно пройде через "навчання дією" і все стане на свої місця. Однак навчання в майстерні інколи залишається теоретичною і не доходить до професійної педагогічної практики в проектних майстернях, які Л. С. Шульман описав як "фірмову педагогіку" ("signature pedagogy").

Більшість досліджень у галузі дизайн-освіти не орієнтовані на практику (тобто не описують і не пояснюють природу взаємодії «наставник – студент»). На жаль, далеко не завжди рівень обізнаності педагогів є високим. Те саме стосується їх здатності реалізувати свої професійні якості.

Висновки./Conclusions. Дизайнерська освіта ґрунтується на принципах дизайн-студії (творчої майстерні). Термін «студія» використовується досить вільно: і як опис фізичного простору, і як спосіб взаємодії (педагогічна

стратегія). Насправді це педагогічний спосіб подачі матеріалу і водночас створення середовища, де студенти працюють над проектами, а викладачі коригують зроблене своїми відгуками. Атмосфера студії характеризується відсутністю формальностей. Вільна просторова організація є продовженням пластичності процесу проектування. Перевагами студійного формату є створення середовища, яке полегшує проведення різних навчальних сценаріїв та втілює ідею «викладання для створення можливостей самонавчання». Це дає можливість майстрам працювати спільно та одночасно зі студентами, підвищуючи тим самим ступінь засвоєння матеріалу. Недоліками можна вважати вільне тлумачення педагогами навчальних програм, що призводить до розбіжностей у результатах навчання.